

Prati.

O. Prati 1) pera - reši a) ferire, b) conculcare, c) lavare; 2) ferri, salire, volare, calce ferire; 3) porja - ješi scindere.

S. Znamenit glagol! Pri 1) imate na pr. prati lavare, praljka malleus lotorius, perača, perica; pratež f. gepäck supellex stsl. prateži f. sarcinae, merx; pratiti comitari pisarijo i sedanji Slovani, pratoja comitatio; rus. prati čes. práti ferire, i nsl. prati, oprati koga ob tla itd.; pri 2) pišete: cf. pero et nsl. srakoper; pri 3) nsl. parati, raspranje zemlje chasma, cf. plati; morebiti tudi stsl. prakū m. machina bellica ad expugnandas urbes, in celo prašta f. funda, turris, nsl. prača, frača, — štinū fundae, praštīnikū funditor, — ako se ne vjema s praštati (cf. prost, prostiti).

Zgodovina za mladost.

(Konec.)

Pred mladenčem naj se potem razgrinjajo zgodbe drugih evropejskih narodov. Njegov duh ga žene naprej, in njegovo spoznanje se je toliko ojačilo, da more razumeti gibanje in sukanje celih narodov in ljudstev, in da zapopada svet, katerega prehodi v svojih mislih. Ako je mladeneč pridno bral klasikarje, mogel se bo tudi povzdigniti do te stopnje, da bo razumel stališče, na katerem je stal in ravnal vsak narod. Ako se bo mladi človek tako primerno vodil do sedanje zgodovine, bode razumel samega sebe in prišel do moških let, in spoznal bo svojo nalogo; v svojem delokrogu bo delal samostalno in vse razmere bo po pameti sukal.

Tako pripravljen mladeneč se vpelje v širok svet občne povestnice, ktera nam razodeva naj višje bitje v zgodbah našega rodū. Nahajamo dela, ktera se mladosti z velikim hrupom razglašajo; pa večjidel nimajo nič drugega v sebi, kakor suhe zamerke; naštevajo slavne može in dogodbe, popisujejo strahovite vojske in kervave boje, ter nakopičijo števila, katerih se spomin vstraši, ker ga po nepotrebnem preobladajo. To vse še ni občna povestnica, in kratkovidnemu otroku se tudi ne more razgerniti, drugače naredi se v njegovi glavi čudna zmes, ktera pravo spoznanje zgodovine le zaderžuje.

Zgodovina afrikanskih in azijskih narodov naj ostane dečku prikrita. Bodisi da je bilo to ali uno ljudstvo imenitno za razvoj človekovega duha, vendar posamesno to se prikaže kakor nekaj odterganega, brez veselosti, kar mladega človeka ne more razveseliti. Sicer naj se vse to, kar se ima prednašati, prednaša tudi jasno, prepričavno in umevno, tako da bo posnemal vsakdanje življenje. Pri nerodovitnih oddelkih naj se kar mimo gre, in naj se hiti k temu, kar nam predstavlja velike in imenitne značajnosti, to kar mlado serce nagibljuje, duh zbuja, kar značajnost vterjuje, kar podžiga serce v blago podvzetje.

Dopisi in novice.

iz Koroškega. J. R. 4. avgusta ob 9. uri je bila v Velkoveu v Helblinkovi dvorani volitev okrajnih šolskih svetovalecev. Pričujočih je bilo 27, izmed teh so bili zvoljeni gg.: Torinek iz Preval enoglasno, Tomaž Lausegger iz Lipicbaha z 18 glasovi, Artnak iz Doberlevesi s 16 glasovi. Za temi sta dobila g. Janež iz Gribinja 12, in Pepevnik iz Velkovca 8 glasov. Volitvine točke so nam bile precej nejasne. Ker postava enkrat pravi: V okrajni šolski svet se 3 učitelje iz svoje srede volijo, potem zopet pravi: V okrajni šolski svet sme zvoljen biti tisti, kateri ima zmožnost tudi v srenjski zbor zvoljen biti, t. j. duhovni, učitelji i. t. d. *) in kateri so 24. leto spolnili. Meni se zdi, da le one može, ktere so župani volili, zadene to, da more 24 let star biti in zmožnost tudi v srenjski zbor zvoljen biti. Župani so tudi zverstne za šolo vdane može zvolili, namreč g. Ulmana, župana v Prevaleh, g. Mertliča z Doberlevasi in g. Pintariča, barvarja v Velkoveu. Razun teh je neki največ glasov dobil verli domoljub g. Kraut, župan in posestnik 8 kmetij v Bistrici pod Pečo. Že prvi večer se je 13 učiteljev in 6 županov v Adlerjovi kerčmi zbralo, da bi prevdarili, ktere može bi drugi dan volili. Med tem so tudi namenili voliti Krauta, toda on se je odpovedoval, rekoč, da nemških pogovorov in pisem ne razumi. G. Mertlič, notar in državni poslanec v Velkoveu, povzame po slovenski besedo in priporoča, naj se prihodnjic na oba jezika v vseh rečeh ozira. **)

iz Idrije. Zadnje dni meseca julija so bila pri nas očitna šolska spraševanja, pri katerih je bilo obilo poslušavcev, kar je očiten dokaz, da tudi občinstvo vedno bolj in bolj spoznava šolo. Učitelji in učenci so pri skušnjah pokazali, da so zvesto spolnovali svoje dolžnosti. Šolsko leto so končali 31. pret. m. Po sv. maši, pri kateri je mladina

*) Učiteljski pomočniki niso do sedaj nikjer mož v srenjski zbor volili, zatega voljo nam ni jasno, zakaj so smeli tudi ti pri tej volitvi voliti, če nesmejo tudi zvoljeni biti.

**) Drugi del Vašega dopisa bomo drugod prilično porabili.